

ΠΟΛΙΤΕΣ ΜΕ ΑΠΟΨΗ

ΑΡΘΡΟ

Οι οραματιστές

Μέρος Β, τελευταίο

Η συμπόρευση με τον Πλουτή Σέρβα, τον άλλο Οραματιστή, ακολούθησε άλλους δρόμους. Η διαδρομή ήταν διαφορετική, κι εκάλυψε, ουσιαστικά, τα χρόνια μετά την κατάρρευση του Σοσιαλισμού. Ζούσε πολύ με τον σοσιαλισμό και την πορεία του ο Πλουτής. Νεαρός, είχε ηθεύσει σε κομματική σχολή στην Μόσχα, είχε γνωρίσει εκεί ανώτατα στελέχη της Κομμουνιστικής Διεθνούς και του άρεσε να επιστρέφει σ' εκείνα τα χρόνια και να διηγείται συμβάντα. Μια από τις ιστορίες που ζούσαν έντονα μέσα του παρά τα πολλά χρόνια που είχε φορτώσει ο χρόνος στην πλάτη του, ήταν και η τυχαία συνάντησή του με το Νίκο Ζαχαριάδη στο κομματικό Ξενοδοχείο της Μόσχας. Από τότε είχε διαμορφώσει άποψη για τον ηγέτη του Κουκουέ. Τον θεωρούσε αλαζόνα.

Ο Πλουτής είχε μια τάση να ψυχολογεί τους ανθρώπους. Από τις δυο - τρεις πρώτες κουβέντες μ' έναν καινούριο επισκέπτη έβγαζε συμπέρασμα και τ' ομολογώ πως εκ των υστέρων επιβεβαιωνόταν.

Τον επισκέπτονταν πολλοί εκεί στο σπιτάκι του σ' ένα στενό στο Πλατύ Αγλαντζιάς. Και τους δεχόταν όλους με την ίδια ευγένεια, την ίδια ανοιχτή καρδιά. Δεν είχε τίποτα να κρύψει. Δεν λογόκρινε εκείνα που έλεγε. Πολλοί πήγαιναν από περιέργεια. Ήταν εξάλλου κάτι σαν αξιοθέατο. Ο υπερήλικας βετεράνος του κομμουνισμού στην Κύπρο που έχει πάντα την πόρτα του ανοιχτή με το κλειδί μάλιστα απάνω.

Πήγαιναν όμως και πολλοί σπουδαστές που μελετούσαν σοβαρά την ιστορία της κυπριακής Αριστεράς και τον ρόλο που θα μπορούσε να διαδραματίσει και δεν διαδραμάτισε στην πορεία του κυπριακού. Τους ενδιέφεραν όμως κι οι απόψεις του για τα σημερινά. Και θαύμαζαν τη διαύγεια της σκέψης του, τον πλούτο της μνήμης του. Κι όταν κάποια στιγμή

καταλήγαμε κι εμείς εκεί μ' ένα γλυκό στο χέρι, μας ενημέρωνε κι έντυνε με χρώματα τους επισκέπτες.

Γενικά χαιρόταν τις επαφές: του έδιναν ζωή. Ήταν όλοι τους παιδιά του. Και δεν περιοριζόταν στη σκιαγράφηση των πολιτικών πραγμάτων του σαράντα ή του πενήντα ή στις τομές στα εκτρώματα που είχε δημιουργήσει ο σταλινικός δογματισμός ή στα λάθη του Μακάριου ή του Παπαϊωάννου. Άπλωνε τη σκέψη του και ρωτούσε κι εκείνος για το ένα και το άλλο κι οι συνομιλητές του Ξανοίγονταν κι έμπαιναν σ' εξομολογήσεις. Λειτουργούσε περισσότερο σαν πατέρας ή ακριβέστερα σεβασμιος γέροντας παρά σαν ιντρούκτορας.

Αμέσως μετά την τραγωδία, όταν βρέθηκε στην Αθήνα με αποστολή, είχα συγκρουστεί με τον Πλουτή. Είχα διαβάσει τότε άρθρα του σε αθηναϊκά έντυπα όπου έριχνε ευθύνες στο ΑΚΕΛ για τα δεινά του τόπου. Έδωσα απάντηση τότε σ' εκείνα τα άρθρα και με μεγάλη μου έκπληξη είδα την απάντησή μου να δημοσιεύεται αυτούσια σε βιβλίο του. Ήταν κι αυτό ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα της σκέψης του. Επιζητούσε κι αυτός όπως κι ο Ζιαρτίδης τον διάλογο, τη συζήτηση και κρατούσε τη συζήτηση σ' ένα επίπεδο. Ποτέ, και το επαναλαμβάνω αυτό το ποτέ, δεν άνοιξε κουβέντα ο Πλουτής στις κατοπινές μας συναντήσεις σ' εκείνη τη δημόσια αντιπαράθεση. Τη θεώρησε μέρος ενός παιγνιδιού που όταν παίζεται βάσει κάποιων κανόνων ευπρέπειας, αποκτά ομορφιά.

Ο Πλουτής μέχρι και τις τελευταίες του, θα 'λεγα, στιγμές, έγραφε. Έγραφε και τυφλός ακόμη. Κι όταν δεν έγραφε, υπαγόρευε. Γενικά και στα ενενήντα του ήταν μια ασταίρευτη πηγή δημιουργίας, μια βρυσσομάνα έτοιμη να σχολιάσει τρέχοντα και παλιά, να διηγηθεί ανέκδοτα και να γελάσει από καρδιάς με τα ανέκδοτα άλλων, να κάνει σχέδια ή να υποβάλει απόψεις για σχέδια.

Ζούσε πολύ έντονα την υπόθεση της επαναπροσέγγισης. Θυμάμαι πόσο μεγάλη ήταν η χαρά του όταν ανακάλυψε κάπου τη δήλωση ενός Τουρκοκύπριου βουλευτή την πρώτη - πρώτη περίοδο της αγγλικής κατοχής για την κοινή πατρίδα. Έδωσε αφορμή εκείνη η αναφορά να γράψει ολόκληρο βιβλίο με τον τίτλο "Κοινή Πατρίδα" που μεταφράστηκε και στα τούρκικα. Πήγαμε κάμποσοι φίλοι μαζί του στο οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας για να υποδεχτούμε τους Τουρκοκύπριους εκδότες και μεταφραστές και στο γλέντι που ακολούθησε είχε γυρίσει πίσω στα χρόνια της πρώτης νιότης όταν οργάνωνε ανταρσίες στο γυμνάσιο της Λεμεσού. Ονειρευόταν την έκδοση εφημερίδας στα ελληνικά και στα τούρκικα και χρησιμοποιούσε διασυνδέσεις του με διάφορους παράγοντες στο Λονδίνο για να μπει στα σκαριά ένα τέτοιο εγχείρημα.

Ήρθε όμως κάποια στιγμή και στην περίπτωση του Πλουτή η συντέλεια του χρόνου κι έσβησε ήρεμος, γαλήνιος. Δεν φοβόταν τον θάνατο? τον εξόρκιζε. Κάθισε κι έγραψε μάλιστα και τον "Υστατο λόγο του" και μου τον έστειλε για να τον δω.

Διάβηκε κι ο Πλουτής τον αιώνα σαν ατόφιος οραματιστής. Τον σοσιαλισμό τον έβλεπε κι ο Πλουτής σαν ένα ιδεώδες που δεν μπορούσε να το μολύνει καμιά ανθρώπινη αδυναμία. Έστω κι αν τα τελευταία πενήντα χρόνια της ζωής του, από τότε που διαγράφηκε από το κόμμα και ζούσε εκτός των πυλών, ένιωθε και σκεφτόταν και δρούσε με τα βιβλία του και τον λόγο του σαν επαναστάτης, σαν απόστολο ενός νέου κόσμου όλο ανθρωπιά, ισότητα και αγάπη. Όταν κάθομαι στο μπκάνημα που μου άφησε ο Πλουτής, για να διαβάω την εφημερίδα ή κάποιο βιβλίο, έχω την αίσθηση ότι βλέπω με τα μάτια του Πλουτή Σέρβα για τον οποίο κάποτε οι απλοί Λεμεσιανοί, όταν είχε πρωτοεκλεγεί δήμαρχος, έλεγαν "πως μπορεί κάποιοι να είχαν τον πλούτο εκείνοι όμως είχαν τον Πλουτή τους"...

του

Π. Παιονίδη

Από το ανέκδοτο

βιβλίο του,

"Η ΜΙΚΡΗ ΜΟΥ

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ"